

**RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TALABALARNING
MUSTAQIL TA'LIM OLIISH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA
TAYM MENEJMENT TEXNOLOGIYASINING O'RNI****Ramazonova Sevara Olimjon qizi****Salomova Nilufar Mamayusuf qizi**

Termiz davlat pedagogika instituti talabalari

Annotatsiya: Ta'lim tizimining raqamlashtirilishi sababli o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, moslashuvchan va interaktiv muhitda tashkil etish talab etilmoqda. Bunday sharoitda talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini samarali tashkil etish, o'z vaqtini rejalashtirish va ta'lim resurslaridan oqilona foydalanish kompetentligini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada taym menejment texnologiyalari — vaqtni rejalashtirish, maqsadlarni belgilash, ustuvorliklarni aniqlash, raqamli vositalar orqali o'quv jarayonini monitoring qilish va tahlil etish kabi amaliy jihatlar — mustaqil ta'lim samaradorligini oshirish omili sifatida yoritilgan. Shuningdek, raqamli platformalar (LMS, Google Workspace, Notion, Trello va boshqalar) asosida o'quv faoliyatini boshqarishning innovatsion mexanizmlari, ularning talabalarning o'z-o'zini boshqarish, o'zini baholash va refleksiya qilish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, taym menejment, mustaqil ta'lim, pedagogik texnologiyalar, raqamli platformalar, o'zini boshqarish, refleksiya.

Annotation: Due to the digitalization of the education system, the learning process requires organization within a student-centered, flexible, and interactive environment. In such conditions, it is of great importance to effectively organize students' independent learning activities, develop their competence in time management, and promote the rational use of educational resources. The article highlights time management technologies — such as planning time, setting goals, determining priorities, monitoring, and analyzing the learning process through digital tools — as key factors in increasing the effectiveness of independent learning. In addition, the innovative mechanisms of managing the learning process based on digital platforms (LMS, Google Workspace, Notion, Trello, etc.) and their role in developing students' self-management, self-assessment, and reflection skills are analyzed.

Keywords: digital transformation, time management, independent learning, pedagogical technologies, digital platforms, self-management, reflection.

Аннотация: В связи с цифровизацией системы образования возникает

необходимость организации учебного процесса в личностно-ориентированной, гибкой и интерактивной среде. В таких условиях особое значение приобретает эффективная организация самостоятельной учебной деятельности студентов, формирование их компетентности в планировании времени и рациональном использовании образовательных ресурсов. В статье рассматриваются технологии тайм-менеджмента — планирование времени, постановка целей, определение приоритетов, мониторинг и анализ учебного процесса с использованием цифровых инструментов — как фактор повышения эффективности самостоятельного обучения. Кроме того, проанализированы инновационные механизмы управления учебной деятельностью на основе цифровых платформ (LMS, Google Workspace, Notion, Trello и др.) и их роль в развитии у студентов навыков самоуправления, самооценки и рефлексии.

Ключевые слова: цифровая трансформация, тайм-менеджмент, самостоятельное обучение, педагогические технологии, цифровые платформы, самоуправление, рефлексия.

Bugungi kunda ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib qolgan raqamli transformatsiya o'quv-tarbiyaviy faoliyatni tubdan yangilash, o'qitishning shakl va metodlarini modernizatsiya qilishni taqozo etmoqda. Bu jarayonda talaba shaxsini ta'lim jarayonining markaziga qo'yuvchi, mustaqil ta'lim olish, o'z-o'zini rivojlantirish va o'z faoliyatini boshqarish imkoniyatlarini kengaytiruvchi tizim sifatida shakllanmoqda. Shu bois uzluksiz ta'lim tizimida talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirish zamonaviy pedagogik texnologiyalar kontekstida alohida dolzarblik kasb etmoqda. Raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim jarayonining muhim jihatlaridan biri — vaqt resurslaridan samarali foydalanish, ya'ni taym menejment texnologiyalarini amaliyotga tatbiq etishdir. Bu texnologiyalar talabalarga o'quv faoliyatini rejalashtirish, maqsad va ustuvor yo'nalishlarni aniqlash, vaqtni to'g'ri taqsimlash, raqamli vositalar yordamida o'z faoliyatini tahlil qilish imkonini beradi. Natijada talaba shaxsida o'z-o'zini boshqarish, o'zini baholash va refleksiya ko'nikmalari shakllanadi[9].

Mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirishda taym menejment texnologiyalaridan foydalanish, bir tomondan, o'quv jarayonining samaradorligini oshirsa, ikkinchi tomondan, talabaning raqamli muhitda mustaqil faoliyat yuritish qobiliyatini mustahkamlaydi. Bu esa, o'z navbatida, uzluksiz ta'lim tizimining strategik maqsadlari — raqobatbardosh, mustaqil fikrlaydigan, o'z vaqtini va bilim jarayonini boshqara oladigan shaxsni shakllantirishga xizmat qiladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etish jarayonini faollashtirish uchun talabalarda quyidagi xususiyatlarni shakllantirish kerak:

- mustaqil ta'limni tashkil etishga bo'lgan ehtiyoj (motivatsiya);
- mustaqil ta'limni tashkil etishga bo'lgan malaka va ko'nikmalari.
- ilmiy tadqiqot sohasi yo'nalishi (jarayonni imitatsiya qilishga bo'lgan ehtiyojlarni shakllantirish);
- tabiiylikka asoslangan obyektlar va subyektlar to'g'risida bilishga bo'lgan ehtiyojni shakllantirish;
- mustaqil ta'limni tashkil etishga bo'lgan ehtiyojlarini tanlashga yo'nalganligini shakllantirish[10].

Taym menejment — bu nafaqat vaqtni rejalashtirish, balki maqsadni aniqlash, ustuvorlikni belgilash, resurslardan oqilona foydalanish, motivatsiyani saqlash va faoliyat natijalarini tahlil qilish tizimidir.

Talabalarda taym menejment texnologiyalarini o'rgatish orqali: mustaqil ta'limni rejalashtirish; muddat va natijalarni boshqarish; o'z o'qish strategiyasini tahlil qilish; shaxsiy samaradorlikni oshirish ko'nikmalari shakllanadi[8].

Maqsadlarni belgilash, o'z faoliyatini rejalashtirish va nazorat qilish, o'z harakatlarini nazorat qilish asosida baholash, ijtimoiy harakatchanlik qobiliyatlarini refleksiv baholash, tanqidiy fikrlash va o'z xulosalarini ishlab chiqish qobiliyati mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirishda taym menejment texnologiyasidan foydalanish uchun muhim ahamiyat kasb etadi. **LMS, Google Workspace, Notion, Trello** kabi platformalar esa — nafaqat ta'lim jarayonini raqamlashtiruvchi vositalar bo'lib, talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantiruvchi taym menejment texnologiyalari sifatida ham xizmat qiladi. Bu vositalarni ahamiyatli jihatlari quyidagilar:

1. **Avtomatlashtirilgan rejalashtirish** – vaqt va topshiriqlarni tizimlashtirish, prioritetlarni belgilash.
2. **Monitoring va tahlil** – talabani o'quv jarayonini real vaqt rejimida kuzatish, natijalarni baholash.
3. **Refleksiya muhiti** – talaba o'z natijasini o'zi baholaydi, xatolarini tahlil qiladi va keyingi bosqichni rejalashtiradi.
4. **Motivatsion shaffoflik** – natijalar ochiq, jarayon ko'rinadigan, bu esa mas'uliyatni kuchaytiradi.
5. **O'z-o'zini rivojlantirish imkoniyati** – talaba o'qituvchidan mustaqil ravishda o'z o'quv strategiyasini ishlab chiqadi[6].

Raqamli transformatsiya sharoitida ta'lim tizimining rivojlanishi o'qituvchi va talabaning rolini qayta talqin etmoqda. Zamonaviy oliy ta'lim endilikda talabaning mustaqil ta'lim olish, o'zini boshqarish va o'z-o'zini rivojlantirish kompetentligini shakllantirishni ustuvor yo'nalish sifatida belgilaydi. Ushbu jarayonda taym menejment texnologiyalarining samarali qo'llanilishi nafaqat talabalarning o'quv faoliyatidagi samaradorlikni oshiradi, balki ularning shaxsiy va kasbiy o'sishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, taym menejment texnologiyalari — rejalashtirish, ustuvorlikni aniqlash, vaqtni taqsimlash, monitoring va refleksiya jarayonlarini raqamli vositalar orqali tashkil etish orqali talabalarning mustaqil ta'lim kompetentligini rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ayniqsa, Notion, Trello, Google Workspace, LMS tizimlari kabi raqamli platformalar yordamida talabalarning o'quv faoliyatini shaxsiylashtirish, o'z vaqtini oqilona boshqarish va o'zini baholash ko'nikmalari shakllanadi[11].

Shuningdek, taym menejment texnologiyalarini didaktik jarayonga integratsiya qilish natijasida:

- Talabalarda metakognitiv ko'nikmalar (o'z faoliyatini rejalashtirish, tahlil qilish, baholash) kuchayadi;
- O'zini o'zi boshqarish kompetensiyasi rivojlanadi, bu esa mustaqil ta'lim samaradorligini oshiradi;
- Raqamli savodxonlik darajasi ortadi, bu kelajakdagi kasbiy faoliyatda raqamli vositalardan samarali foydalanish imkonini beradi;
- Tashkiliy intizom va vaqt resurslarini tejash madaniyati shakllanadi.

Taym menejment texnologiyalarining joriy etilishi, aslida, talabaning o'z o'quv faoliyatining "avtor" bo'lishiga yordam beradi. Bu jarayon talabalarda o'z ta'lim yo'lini ongli rejalashtirish, o'z natijalarini tahlil qilish, muvaffaqiyat va kamchiliklardan to'g'ri xulosa chiqarish, ya'ni refleksiv o'sishni ta'minlaydi.

Mazkur tadqiqotning nazariy tahlili va amaliy kuzatuvlari shuni ko'rsatadiki, taym menejment texnologiyalarini tizimli va maqsadli joriy etish **quyidagi strategik natijalarga olib keladi:**

1. Mustaqil ta'limning sifati va samaradorligi oshadi;
2. Talabalarning o'quv motivatsiyasi, tashabbuskorligi va mas'uliyat hissi kuchayadi;
3. O'qituvchining roli axborot manbai emas, balki fasilitator va yo'naltiruvchi sifatida yangicha mazmun kasb etadi;
4. Ta'lim jarayonida raqamli ekotizim (platformalar, monitoring tizimlari, elektron portfoliolar) barqaror shakllanadi;

5. Oliy ta'limda uzluksiz o'rganish va o'zini rivojlantirishga yo'naltirilgan "time-based learning culture" — ya'ni vaqt asosida o'qish madaniyati shakllanadi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli transformatsiya sharoitida taym menejment texnologiyalarini ta'lim amaliyotiga chuqur integratsiya qilish — talabanning mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirishning zaruriy shartidir. U nafaqat talabanning ta'limdagi muvaffaqiyatini belgilaydi, balki uning kelajakdagi kasbiy faoliyatida ham avtonomiya, raqamli moslashuvchanlik va o'zini rivojlantirish madaniyatini shakllantiradi. Shu bois, taym menejment texnologiyalarini zamonaviy pedagogik jarayonning ajralmas komponenti sifatida ko'rish va ularni didaktik modellar orqali tizimli ravishda amalga oshirish dolzarb ilmiy-pedagogik vazifa bo'lib qolmoqda[7].

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Девида Аллена «Как привести дела в порядок: искусство продуктивности без стресса» 2021 Манн, Иванов и Фербер.
2. Реунова, М.А. Представления студентов университета о самоорганизации времени / М.А. Реунова // Вестник Оренбургского государственного университета. - 2013. - №2. - С. 209-213.
3. Низамова, Ч.И. Организационная психология и психология управления: учебно-методическое пособие / Н.Ч. Низамова, С.Г. Добротворская, П.Н. Устин. – Казань: Казанский (Приволжский) федеральный университет, 2019. – 59 с.
4. G.Tillabayeva "Taym-menejment texnologiyani rivojlantirish bosqichlari". Mugallim uzluksiz bilimderi ilmiy-metodologik jurnal. Nukus-2024 3-son, 137-140 b.
5. G.Tillabayeva "Maxsus pedagogika va maktabgacha ta'limning dolzarb masalalari: muammo, yechimlar va rivojlanish istiqbollari " xalqaro ilmiy-amaliy anjumani. Farg'ona-2024, 119-121b.
6. Mohigul Shavkatovna Xolova, & Yakub Saydulloyevich Ochilov (2021). PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF HEALTHY THINKING IN STUDENTS. Academic research in educational sciences, 2 (6), 54-57. doi: 10.24411/2181-1385-2021-01083
7. Saydulloyevich, O. Y., & Kizi, J. N. Z. (2022). Methods Of Developing Labor Education At School And In The Family. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 57-60.
8. Saydulloyevich, Y., & Kizi, N. (2022). Analysis of pedagogical problems of gender differences in resolving conflict situations. *International Scientific Research Journal*, 3(3), 154-157.
9. Saydulloyevich, O. Y., & Raxmonovich, I. R. Factors Of Orientation Of Students To The Teaching Profession. *JournalNX*, 317-319.

10. Saidulloyevich, Y. O. (2022). Comments and explanations on the works of the great mutaffakkir imam ghazali. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 3(12), 241-244.
11. Saydulloyevich, Y. O., & Abdullaevna, M. M. (2022). Improvement of methodology of use of national ananas in teaching pedagogical sciences in the system of professional education.